

Kuopion resurssiviisausohjelman luonnos

Ympäristöjohtaja Tanja Leppänen Alueellinen ympäristönsuojelu

Taustaa

Kuopion kaupunki hyväksyttiin helmikuussa 2016 resurssiviisaiden edelläkävijäkuntien FISU-verkoston (Finnish Sustainable Communities). Verkoston tavoitteina ovat hiilineutraalisuus, jätteettömyys ja globaalisti kestävä kulutus viimeistään vuoteen 2050 mennessä. Resurssiviisaat kunnat edistävät alueellaan hiilineutraaleja toimintamalleja ja kiertotaloutta. Jokainen FISU-verkoston kunta laatii yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa yhteiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit toimenpiteiden edistymisen arvioimiseksi. Pyrkimyksenä on vahvistaa kunta- ja aluetaloutta, luoda työpaikkoja ja edistää kestävää hyvinvointia.

Hiilineutraalissa kaupungissa tuotetaan ilmastonmuutosta aiheuttavia kasvi-huonekaasupäästöjä vain sen verran, kuin niitä pystytään sitomaan. Jätteettömässä kaupungissa toimitaan kiertotaloudessa, jossa materiaalit kiertävät. Kulutus perustuu omistamisen sijaan palveluiden käyttämiseen, kuten jakamiseen, vuokraamiseen ja kierrättämiseen. Kestävän kulutuksen tason kaupungissa kulutetaan luonnonvaroja maapallon kantokyvyn rajoissa. Resurssi-viisaus on kykyä käyttää erilaisia resursseja, kuten luonnonvaroja, energiaa, tuotteita ja aikaa harkitusti ja hyvinvointia sekä kestävää kehitystä edistävällä tavalla.

Ohjelman toteutus ja valmistelu

Vuoden 2017 alussa käynnistynyt kaksivuotinen Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteuttaminen Pohjois-Savossa -hanke (KierRe) on vastannut Kuopiossa resurssiviisaustyön koordinoinnista. Hankkeen projektivastaava on koordinoinut vuoden 2017 aikana yhdessä alueellisten ympäristönsuojelupalveluiden kanssa resurssiviisausohjelman tavoitteiden laatimista ja työn kulkua. Työ aloitettiin jo kesäkuussa 2016, jolloin kaupunkiympäristön palvelualueen johtoryhmälle järjestettiin aihetta koskeva sparraus- ja ideointityöpaja. Varsinainen työ käynnistettiin kevättalvella 2017 ensin kaupunki-organisaation sisällä ja myöhemmin yhdessä sidosryhmien, kuten oppilaitosten ja yhtiöiden kanssa. Resurssiviisausohjelman sisältöä on ideoitu teemakohtaisissa asiantuntijaryhmissä ja erillisissä tapaamisissa sidosryhmien kanssa. Ohjelman tehtävänä on ollut osaltaan myös koota eri toimijoiden tulevia kiertotalouteen ja resurssiviisautteen tähtäviä hankkeita.

01.11.2017

Ohjelmaa valmisteltiin myös työpajassa 13.9.2017, jossa noin 70 henkilöä kaupungin eri yksiköistä ja ulkoisista sidosryhmistä kokoontui ideoimaan ohjelman sisältöä.

Kuntalaisilla on ollut mahdollisuus osallistua ohjelman ideointiin kyselyillä kesäretkien yhteydessä ja netissä toteutetun kyselyn ja keskustelupalstan kautta. Lisäksi Kuopion luottamushenkilöille oli erillinen nettikysely. Kysely osoitettiin Kuopion kaupunginvaltuustolle, kaupunginhallitukselle, lautakunnille ja pitäjäraadeille.

Ohjelman valmistelussa on otettu huomioon syyskuussa valmistunut Kuopion seudun kiertotalouspotentiaalin esiselvitys, jossa kartoitettiin Kuopion seudun kiertotalouden taloudellisia, sosiaalisia ja ympäristöllisiä mahdollisuuksia ja painopisteitä kiertotalouden edistämiseksi. Resurssiviisausohjelmassa on erityisesti huomioitu suositukset siitä, miten kaupunkiorganisaatiolla olisi parhaat mahdollisuudet vaikuttaa kiertotalouden edistämiseksi.

Ohjelma sisältää kuusi teemaa, joiden sisällä on määritetty teemakohtaiset visiot vuodelle 2050, tavoitteet vuodelle 2030 ja mittarit sekä toimenpidekokonaisuudet tavoitteiden toteuttamiseksi. Toimenpidekokonaisuudet ajoittuvat vuosijaksoille 2018 - 2020, 2021 - 2024 ja 2025 - 2029.

Ohjelmaluonnos on kokousasian liitteenä.

Ohjelman toteuttamisen seuranta ja arviointi

Tavoitteena on, että ohjelman tavoitteisiin sitoudutaan kaupunkikonsernin lisäksi koko kaupungissa. Resurssiviisaiden edelläkävijäkuntien tavoitteena on, että mahdollisimman moni toimija suuntaisi kohti kolmea päätavoitetta: ei jätettä, ei ilmastopäästöjä, ei ylikulutusta. FISU-verkoston kunnilla on käytössään kolme indikaattoria mittaamaan kolmen päätavoitteen saavuttamista:

asukaskohtaiset kasvihuonekaasupäästöt, materiaalihäviöt ja ekologinen jalanjälki. Tavoitteiden saavuttaminen vaatii laaja-alaista viestintää ja yhä useamman toimijan kohtaamista. Ohjelmaa on mahdollista päivittää ja siihen voidaan kerätä matkan varrella uusia syntyviä hankkeita.

Resurssiviisaustyön toteuttamiseksi ja aktiivisen etenemisen varmistamiseksi kootaan yhteistyöryhmä, johon kutsutaan palvelualueiden ja kaupunkikonsernin eri yhtiöiden ja liikelaitosten edustajat, oppi- ja tutkimuslaitosten edustajat sekä järjestöjen ja yrittäjien edustajat. Yhteistyöryhmä toimii resurssiviisaustyön ohjausryhmänä ja raportoi vuosittain toteutuneista toimenpiteistä kaupunginhallitukselle. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii kaupunkiympäristön palvelualueen palvelualuejohtaja.

Aiempi käsittely

Ympäristö- ja rakennuslautakunta hyväksyi Kuopion resurssiviisauden tavoitetyön teemakokonaisuudet 20.4.2017 § 31. Resurssiviisausohjelman valmistelun tilannetta käsiteltiin myös kaupunginhallituksen suunnittelukokouksessa 28.8.2017 § 4.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää kokouksessa resurssiviisausohjelman hyväksyttäväksi kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle.

Vaikutusten arviointi

Resurssiviisaan, energiatehokkaan ja vähähiilisen toiminnan edistämisen avulla saavutetaan merkittäviä kustannussäästöjä ja vähennetään aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä. Kiertotalouden edistäminen ja toteuttaminen luo uusia liiketoimintamahdollisuuksia yrityksille. Resurssiviisaustyöllä vahvistetaan paikallistaloutta ja elinkeinotoimintaa, joten vaikutukset yrityksiin ovat positiiviset. Työllä on positiivisia vaikutuksia kuntalaisiin, sillä työllä edistetään kestävästä hyvinvointia sekä hyvää luonnon ja elinympäristön tilaa.

Esitys

Esitän kaupunkirakennelautakunnalle, että lautakunta merkitsee asian tiedoksi.

Liitteet

40 6574/2017 Resurssiviisausohjelman luonnos 26.10.2017

Valmistelija

Minna Kuuluvainen

Tapio Kettunen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 2148

puh. +358 44 718 2187

Päätösehdotus

Palvelualuejohtaja Jarmo Pirhonen

Lautakunta hyväksyy ympäristöjohtajan esityksen.

Päätös

Merkitään, että projektivastaava Minna Kuuluvainen saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.